

IN MEMORY

СЯРГЕЙ ПАЎЛАВІЧ КУБЕКА 28.09.1954 – 23.11.2020

СЯРГЕЙ ПАЎЛАВІЧ КУБЕКА – АДЗІН З ЗАСНАВАЛЬНІКАЎ ТРАДЫЦЫІ ПРАВЯДЗЕННЯ ШТОГАДОВАЙ КАНФЕРЭНЦЫІ Ў МДЛУ

З 2002 г. старшы выкладчык С. П. Кубека з'яўляўся сталым чальцом аргкамітэта штогадовай міжнароднай навуковай канферэнцыі «Беларусь і Германія: гісторыя і сучаснасць». Гэта азначае, што дзякуючы яго ўдзелу, арганізатары здолелі паспяхова забяспечваць правядзенне шматлікіх мерапрыемстваў, сярод якіх – экскурсіі, наведванні музеяў і канцэртаў, сустрэчы з навукоўцамі і гасцямі канферэнцый. Яго расповеды падчас такіх вандровак па гістарычных мясцінах сталіцы і нашай краіны назаўсёды застануцца ў памяці многіх з тых, каму давялося не раз аказацца побач з непаўторным расказчыкам.

На сённяшняй юбілейнай ХХ сустрэчы навукоўцаў Беларусі, Германіі, Расіі і Польшчы ён не з намі – паўгода назад перастала біцца яго сэрца, ён заўчасна пакінуў гэты свет, дзе аб ім памятаюць не толькі яго калегі, сябры, студэнты, але ў першую чаргу ваенныя гісторыкі. Для беларускіх чытачоў ён быў добра вядомы праз публікацыі, прысвечаныя зусім новай крыніцазнаўчай тэме – калекцыі «Александрыйскіх мікрафільмаў», якая захоўваецца ў фондах Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь і ўяўляе маладаследаваную прастору гісторыі Беларусі ў 1941–1944 гг. у адлюстраванні нямецкіх матэрыялаў.

Кажучы пра навуковыя распрацоўкі С. П. Кубека, хацелася б асобна адзначыць яго ўклад у даследаванне тэматыкі, якая выконвалася на кафедрах: з 1996 па 2000 гг. ён уваходзіў у склад часовага навуковага калектыву, які распрацоўваў тэму НДР «Беларусь на карце Еўропы: гісторыя і сучаснасць». З 2001 г. з'яўляўся сувыканаўцам тэмы НДР «Палітыка Германіі ў дачыненні да Беларусі 1939–1945 гг.», якая выконвалася з удзелам выкладчыкаў кафедры і студэнтаў факультэта нямецкай мовы на працягу 2001–2005 гг. С. П. Кубека працаваў над дакументальнымі крыніцамі з Нацыянальнай калекцыі «Александрыйскія мікрафільмы». Дзякуючы ім, гісторык пазнаёміў чытачоў з арыгінальнымі матэрыяламі з нямецкіх трафейных крыніц, захаваных у фондах Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь. Новы напрамак у айчыннай гістарыяграфіі стаў для гісторыка тэмай для асобнага дысертацыйнага даследавання «Дакументы калекцыі “Александрыйскія мікрафільмы” як крыніца па гісторыі Беларусі ў гады Вялікай Айчыннай вайны 1941–1945 гг.». З 2006 г. ён уваходзіў у склад часовага навуковага калектыву па выкананні НДР «Гісторыя Беларусі перыяду Другой сусветнай вайны ў замежнай гістарыяграфіі (1945–2010)», якая выконвалася з удзелам выкладчыкаў кафедры і студэнтаў факультэта нямецкай мовы ў рамках Дзяржаўнай комплекснай праграмы навуковых даследаванняў «Гісторыя беларускай нацыі, дзяржаўнасці і культуры» (2006–2010).

Увогуле С. П. Кубека – аўтар звыш 30 навуковых артыкулаў і вучэбна-метадычных выданняў.

Сёння, калі мы ўспамінаем С. П. Кубеку, дазвольце мне больш дэталёва спыніцца на яго біяграфіі, ажывіць вам малавядомыя старонкі яго працоўнай дзейнасці ў МДЛУ.

Нарадзіўся ён 28 верасня 1954 г. у в. Слабодка Круглянскага раёна Магілёўскай вобласці ў сям’і рабочых, у якой, акрамя яго, выхоўваліся старэйшы брат Віктар і малодшая сястра Тамара.

У 1961 г. пайшоў у першы клас Круглянскай сярэдняй школы. У 1971 г. пасля заканчэння школы і няўдалай спробы паступлення ў ВНУ быў прыняты на працу слесарам механічнага цэха льнозавода ў г.п. Круглае, дзе працаваў да лістапада 1972 года.

З 1972 па 1974 г. праходзіў армейскую службу ў г. Івана-Франкоўск (Украіна) у адной з часцей ваенна-паветраных сіл Савецкай арміі. У снежні 1974 г. становіцца слухачом падрыхтоўчага аддзялення МДП імя А. М. Горкага.

З верасня 1975 г. пачынаюць адгортвацца студэнцкія старонкі жыцця юбіляра на гістарычным факультэце, дзе ён вывучае не толькі гісторыю, але і авалодвае ведамі выкладання французскай мовы. Будучаму педагогу пашанцавала пачуць лектарскае слова і пазнаёміцца з выкладчыцкім майстэрствам прафесійных гісторыкаў – А. А. Васілеўскага, В. І. Гарамыкінай, М. Г. Гнеўкі, Я. Н. Марголіна, А. Р. Праніка, А. П. П’янкава, В. Р. Федарасавай, а таксама выкладчыкаў французскай мовы – Л. Г. Бандарчук, А. Г. Дабрынінай, М. Г. Лапотка, А. А. Макаёнак, Ж. С. Паўлоўскай.

На працягу ўсіх гадоў навучання Сяргей Кубека быў сярод тых студэнтаў, хто ўдзельнічаў у летніх працоўных семестрах. У той час яму ўдалося папрацаваць на будоўлях розных народнагаспадарчых аб’ектаў у Беларусі, Якуціі, Карэліі.

У 1980 г. ён закончыў МДП імя А. М. Горкага з прысваеннем кваліфікацыі настаўніка гісторыі, грамадазнаўства і французскай мовы. З таго часу працуе ў адной з лепшых ВНУ краіны – Мінскім дзяржаўным педагагічным інстытуце замежных моў, на цяперашні час – у Мінскім дзяржаўным лінгвістычным універсітэце.

З верасня 1980 г. – на пасадзе выкладчыка кафедры гісторыі КПСС, якая забяспечвала вучэбную і выхаваўчую работу сярод замежных студэнтаў на падрыхтоўчым факультэце для замежных грамадзян, адкрытым у 1979 годзе. З кастрычніка 1982 г. – выкладчык гісторыі СССР кафедры рускай мовы для замежных грамадзян гэтага ж факультэта. У 1983 г. кіраваў штабам «Абітурыент-83», працаваў у прыёмнай камісіі на ўступных экзаменах па гісторыі і грамадазнаўстве. На працягу некалькіх гадоў з’яўляўся куратарам, старшым куратарам зямляцтваў і суполак замежных грамадзян. З 1984 года – намеснік дэкана падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян па выхаваўчай працы. Агульны працоўны стаж Сяргея Паўлавіча – 49 гадоў, з якіх у нашай ВНУ – 40 гадоў. На цяперашні час ён стала працаваў на кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму.

З 1984 г. – саіскальнік адзела замежных сувязяў Беларускай ССР Інстытута гісторыі Акадэміі навук Беларусі. У 1986–1989 гг. удзельнічаў разам з выкладчыкамі кафедры ў распрацоўцы НДР «Камуністычнае выха-

ванне студэнтаў», сумесна з С. Я. Новікавым падрыхтаваў вучэбна-метадычны дапаможнік «Гісторыя СССР» для студэнтаў падрыхтоўчага факультэта для замежных грамадзян.

З верасня 1989 г. працаваў на пасадзе выкладчыка, з 1993 г. – старшага выкладчыка агульнаўніверсітэцкіх кафедраў – айчыннай гісторыі, гісторыі і паліталогіі, гісторыі і беларусазнаўства, з 2010 г. – на кафедры гісторыі, сусветнай культуры і турызму. Шмат увагі надаваў выхаваўчай і вучэбна-метадычнай працы са студэнтамі. Падрыхтаваў шэраг вучэбна-метадычных работ для студэнтаў дзённай і завочнай формаў навучання. Шматлікія яго матэрыялы выкарыстоўваліся пры выкладанні студэнтам універсітэта базавай вучэбнай дысцыпліны «Беларусазнаўства» і напісанні вучэбна-метадычнага выдання «Курс беларусазнаўства» (Мінск, 1998).

З 2002 г. С. П. Кубека ўваходзіў у склад аргкамітэта па правядзенні міжнароднай навуковай канферэнцыі «Беларусь і Германія: гісторыя і сучаснасць», у якой бралі ўдзел гісторыкі Аўстрыі, Беларусі, Германіі, ЗША, Польшчы, Латвіі, Літвы, Расіі і Украіны. З яго непасрэдным удзелам было праведзена 19 канферэнцый. Апрача таго, выкладчык сам пастаянна выступае на гэтай міжнароднай канферэнцыі, прадстаўляючы ўдзельнікам новыя аспекты ваеннай гісторыі Беларусі, раскрываючы іх на аснове малавядомых дагэтуль архіўных дакументаў Нацыянальнай калекцыі «Александрыйскія мікрафільмы».

Выкладчык шмат працаваў над развіццём творчых здольнасцей таленавітай студэнцкай моладзі. Штогод з'яўляўся навуковым кіраўніком цікавых навуковых прац, якія праходзяць апрабачую на студэнцкай навуковай канферэнцыі ў рамках Дзён навукі ў МДЛУ. У 2010 г. студэнцкая навуковая работа, падрыхтаваная студэнтам III курса перакладчыцкага факультэта Д. Стрэж пад кіраўніцтвам Сяргея Паўлавіча, заняла III месца ў VI Рэспубліканскім конкурсе творчых работ вучняў і студэнтаў па сацыяльна-гуманітарных навук на тэму «Вялікая Перамога ў нашай памяці жыве», прысвечаным 65-й гадавіне Вялікай Перамогі савецкага народа ў Вялікай Айчыннай вайне 1941–1945 гг.

Ён плённа працаваў на ніве выхавання студэнцкай моладзі, актыўна ўдзельнічаў у шматлікіх кафедральных мерапрыемствах, у рамках якіх у Цэнтры беларускай мовы і культуры адбыліся сустрэчы з цікавымі людзьмі, ветэранамі Вялікай Айчыннай вайны, ветэранамі ўніверсітэта, знакамітымі асобамі, беларускімі і замежнымі гісторыкамі. Пры творчым удзеле Сяргея Паўлавіча на працягу некалькіх гадоў захоўвалася добрая кафедральная традыцыя – правядзенне штогадовага фотаконкурсу сярод першаккурснікаў універсітэта на тэму «Мая Радзіма – Беларусь!».

За шматгадовую навуковую, арганізацыйную і педагогічную работу, высокія паказчыкі і плённае выхаванне студэнцкай моладзі Сяргей Паўлавіч Кубека ўзнагароджаны Граматай Мінскага дзяржаўнага педагогічнага інстытута замежных моў, Ганаровай граматай Мінскага дзяржаўнага лінгвістычнага ўніверсітэта, Дыпламам III ступені Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Мы, яго калегі, сябры і студэнты ўніверсітэта глыбока смуткуем з нагоды яго страты. Шчыра ўдзячны яму за невычэрпную энергетыку душэўнага аптымізму і жыццёвай бадзёрасці, за добры настрой і гумар, без чаго ніхто

не ўяўляе сабе шматгадовую працоўную паўсядзённасць універсітэцкага жыцця. Наш калега – цэнтр прыцягнення аматараў вострага слова, трапнай думкі і рэдкага факта, якія знаходзяць у яго вытанчаных выказваннях непаўторную адметнасць, своеасаблівую інтэрпрэтацыю і ўнікальны сэнс. Для студэнтаў, сяброў і калег ён быў цікавым суразмоўцам, адкрытым дарадцам, шчырым настаўнікам, надзейным паплечнікам.

23 лістапада 2020 г. стаў апошнім днём жыцця С. П. Кубекі – на 67-м годзе яго спыніла заўчасная смерць.

Светлая памяць пра Сяргею Паўлавічу Кубеку – гісторыка, паважанага калегу, цікавага суразмоўцу, адкрытага дарадцу, шчырага настаўніка, адказнага паплечніка, апантанага расказчыка і надзейнага сябра – застанеца ў нашых сэрцах.

*С. Я. Новікаў,
кандыдат гістарычных навук*